

мжетѣ и женитѣ има сѫществени различия по отношение възрастта, на която сѫ били, когато сѫ встѫпили първи пѫть въ бракъ. Така, докато ония, които сѫ встѫпили за първи пѫть въ бракъ на възраст до 18 год. при мжетѣ съвсемъ липсватъ, при женитѣ тѣ съставляватъ 4·2 отъ цѣлата маса на женитѣ и овдовяватъ столѣтнички. Освенъ това, при мжетѣ групите 18—20 и 20 до 25 год. сѫ застѫпени много по-слабо, отколкото при женитѣ, въ сѫщото време, когато групите 25—30 год. и 30 до 40 сѫ застѫпени много по-сильно при мжетѣ, отколкото при женитѣ. Най-сетне, докато 6 мжже сѫ встѫпили за първи пѫть въ бракъ следъ навършване на 40 години, ние не намираме нито една столѣтничка, която да е встѫпила за първи пѫть въ бракъ на тая възраст.

Интересно е, че всички столѣтнички, които сѫ встѫпили много рано въ първи бракъ сѫ само отъ градоветѣ. Ние виждаме селските столѣтнички представени за първи пѫть въ групата на 18 до 20 год. При останалите групи ние констатираме по-голѣмото значение на групата 20—25 г. въ селата и по-голѣмото значение на групата 25—30 въ градоветѣ. Забележителенъ е по-голѣмиятъ брой столѣтнички отъ групата 30 до 40 год. въ селата, особено малкиятъ брой на жени столѣтнички отъ тая група въ градоветѣ (1) и значителниятъ имъ сравнително брой (8) въ селата.

Горните данни могатъ да се допълнятъ съ данните за числото на браковетѣ, въ които сѫ встѫпили столѣтнички презъ време на своя животъ. Споредъ данните на анкетата, отъ 158 столѣтнички не сѫ встѫпили въ бракъ нито единъ пѫть 3-ма, отъ които двама мжже и една жена; встѫпили въ бракъ по единъ пѫть 113 души, отъ които 60 мжже и 53 жени; встѫпили въ бракъ по два пѫти 34 души, отъ които 21 мжже и 13 жени; по три пѫти 7 души, отъ които 2 мжже и 5 жени и една жена е встѫпила въ бракъ петь пѫти.

Встѫпилитѣ въ бракъ по единъ пѫть сѫ повече при селското население и по-малко при градското. Като оставимъ на страна единствената столѣтница, която е встѫпила въ бракъ петь пѫти, ние можемъ да установимъ, че колкото става по-голѣмъ бројъ на склученитѣ бракове, толкова по голѣмо значение придобиватъ числата за градоветѣ и толкова по-малко ония за селата.

По продължителностъ на брачния животъ столѣтнички се разпредѣлятъ както следва:

Години на брачния животъ	Женени и овдовѣли столѣтнички		
	мжже	женени	всичко
До 20 год.	1	2	3
Отъ 21 до 40 год.	11	17	28
" 41 " 60	37	29	66
" 61 " 80 "	31	21	52
Непоказано	3	3	6
Всичко . .	83	72	155

Числата на тая таблица ни казватъ, че отъ 155 столѣтници 118 сѫ живѣли браченъ животъ не по-малко отъ 40 и дори до 80 години. Между мжетѣ и женитѣ се забелязва известна разлика и тя състои въ това, че докато при мжетѣ сѫ по силно застѫпени, отколкото при женитѣ, групите на ония, които сѫ живѣли повече отъ 40 години браченъ животъ, напротивъ, при женитѣ сѫ по-сильно застѫпени въ сравнение съ мжетѣ групите на ония, които сѫ водили браченъ животъ по-малко отъ 40 години.

9. Плодовитостъ на столѣтниците. Анкетата установява, че отъ всичките 158 столѣтнички 3-ма сѫ неженени, 2 бездетни и за двама женени не е показано дали иматъ деца или не. Отъ останалите 151 столѣтница иматъ деца:

Столѣтници	Число на столѣтниците:		
	мжже	женени	всичко
до 2 деца	3	2	5
" 3 "	2	2	4
" 4 "	4	7	11
" 5 "	7	11	18
" 6 "	15	7	22
" 7 "	16	7	23
" 8 "	15	14	29
" 9 "	2	8	10
" 10 "	6	3	9
" 11 "	4	1	5
" 12 "	3	1	4
" 13 "	1	4	5
" 14 "	—	1	1
" 15 "	2	1	3
" 16 "	—	2	2
" 17 "	1	—	1

Последниятъ е единъ селянинъ отъ Северна България на възрастъ 100 години, жененъ само единъ пѫть, водилъ браченъ животъ 41 години, билъ е по професия говедаръ и овчаръ, високъ по време на анкетата 175 с. м.

Отъ изложените числа се вижда, че най-голѣмото натрупване на случаите е при ония индивиди, които иматъ отъ 5 до 8 деца, но докато при мжетѣ тия случаи съставляватъ 66%, при женитѣ тѣ съставляватъ само 55%, което се дължи на обстоятелството, че при женитѣ има нѣколко случаи повече съ по 4 и съ по 9 деца. Мжетѣ показватъ по-голѣма плодовитостъ отъ женитѣ при случаите съ 10, 11, 12, 15 и 17 деца, а женитѣ — при случаите съ 13 и 16. Но, изобщо, плодовитостта на мжетѣ и женитѣ е еднаква, тъй като срѣдниятъ брой деца, които се падатъ на единъ столѣтникъ — 7·39 е незначително по-малъкъ отъ срѣдниятъ брой деца на една столѣтница — 7·42.

Ние бихме могли по-дѣлбоко да внимамъ въ плодовитостта въ столѣтниците, ако обрънемъ внимание върху въпроса, колко отъ родените деца отъ столѣтници сѫ останали живи и колко сѫ умрѣли. Върху тоя въпросъ ще ни даде сведения следната таблица: